OBCHODNÍ AKADEMIE
A JAZYKOVÁ ŠKOLA S PRÁVEM STÁTNÍ JAZYKOVÉ ZKOUŠKY
ŠUMPERK, HLAVNÍ TŘÍDA 31

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ 2019 – 2027

Za oblast prevence rizikového chování ve škole odpovídají:

Ředitelka školy:	Mgr. Ludmila Divišová	588 110 351	divisova@oa-sumperk.cz
Zástupkyně ředitelky:	Ing. Dagmar Drápalová	588 110 353	drapalova@oa-sumperk.cz
Výchovný poradce:	Mgr. Hana Stromšíková	588 110 349	stromsikova@oa-sumperk.cz
Školní metodik prevence:	Mgr. Vladimír Láník	588 110 345	lanik@oa-sumperk.cz

Obsah

I. Východiska pro zpracování školní preventivní strategie
II. Oblasti primární prevence
III. Analýza současné situace ve škole
IV. Dlouhodobé cíle prevence rizikového chování a Sankční řád
V. Přehled institucí a odborníků spolupracujících v oblasti prevence rizikového chování – Krizový plán

I. Východiska pro zpracování školní strategie prevence

Národní strategie 2019-2027 je základním strategickým dokumentem MŠMT, který tvoří/vytváří základní rámec politiky primární prevence rizikového chování v České republice. Tato strategie vychází z předchozí Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 a navazuje na její vyhodnocení. Národní strategie 2019-2027 vymezuje základní pilíře politiky primární prevence, jimiž jsou:

systém,
koordinace,
legislativa,
vzdělávání,
financování,
monitoring, hodnocení a výzkum.

Hlavní funkce Strategie:

- stanovit základní rámec primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže v České republice na období 2019-2027,
- informovat odbornou a laickou veřejnost o cílech a prioritách politiky primární prevence rizikového chování u dětí a mládeže

Školní preventivní strategie vychází z dokumentu Národní strategie primární prevence 2019-2027: http://www.msmt.cz/uploads/narodni_strategie_primarni_prevence_2019_27.pdf

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027

ZÁKONY

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

VYHLÁŠKY

- Novela č. 412/2006 Vyhlášky **o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků**, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., **o poskytování poradenských služeb** ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově **proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance**, č. j. 14 423/99-22
- Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k **prosazování rovnosti mužů a že**n ve výchovně vzdělávacím procesu ve školách a školských zařízeních (č.j. 12 908/2000-23)
- Metodický pokyn **k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví**, č. j. 10 194/2002-14
  (související normy: Zákon o sociální potřebnosti č. 422/2003 Sb. (novela zákona č. 482/1991 Sb.) – ohlašovací povinnost školy při neomluvených hodinách; Zákon o sociálně–právní ochraně dětí č. 359/1999 Sb. (platné znění od 1. 1. 2015 – více o ohlašovací povinnosti školy
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR **při prevenci a při vyšetřování kriminality** dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č. j. 25 884/2003-24 a s tím související Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č. 218/2003 Sb. ve znění od 1. 6. 2015
- Metodický pokyn k **zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách** a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č. j. 37 014/2005-25
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy **k řešení šikanování ve školách** a školských zařízeních (č. j. MŠMT 22 294/2013-1)
- Metodické doporučení k **prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/2010-28** s účinností k 1. 11. 2010 a jeho přílohám, zaměřeným na oblasti, v nichž dochází ke konkrétním projevům rizikového chování (viz níže).

- Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy **k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, č. j. 780/2024-1**, platného od 5. 2. 2024
- Metodické doporučení pro školy a školská zařízení **o spolupráci škol a školských zařízení s PČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality páchané na dětech a mládeži, č. j. 6167/2025-1**
- Novelu **Lex Ukrajina** č. 24/2025 Sb. Platná od 11. 2. 2025
- Metodický materiál k zařazování žáků a studentů s potřebou podpory do tělesné výchovy, č. j. 6026/2025-1, verze k 31. 3. 2025

Tyto přílohy jsou manuálem pro postup školy při prevenci vzniku rizikového chování a při jeho výskytu. Každá jednotlivá příloha přesně charakterizuje daný projev rizikového chování, popisuje rizikové faktory jeho vzniku a doporučený postup jeho řešení.

II. Oblasti primární prevence

Specifická primární prevence zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:
a) všeobecnou primární prevenci – jediným faktorem, který zohledňujeme, je věk cílové skupiny. Jedná se o běžnou populaci dětí - patří sem programy pro větší počet osob (třída či menší sociální skupina). Je plošná (např. besedy)
b) selektivní primární prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšený výskyt rizikového chování. Zacílena je na skupiny osob. (př. zveme si někoho z centra)
c) indikovanou primární prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky. Koná se na odborném pracovišti.

Nespecifická primární prevence představuje veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání. Tento typ prevence je významný v kontextu aplikace různých efektivních a vyhodnotitelných specifických programů.

Základním principem primární prevence rizikového chování u žáků je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o oblast zabývající se prevencí v oblastech:

1. Návykové látky
2. Rizikové chování v dopravě
3. Poruchy příjmu potravy
4. Alkohol
5. Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě
6. Školní šikana
7. Kyberšikana
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže
13. Tabákové výrobky, výrobky určené ke kouření
14. Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí
15. Netolismus
16. Sebepoškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Hazardní hraní

21. Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS
22. Psychická krize / duševní onemocnění žáka
23. Sebevražedné chování

III. Analýza současné situace ve škole

Obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Šumperk, Hlavní třída 31, je odborná škola obchodně podnikatelského zaměření. Byla založena již v roce 1945 a má tedy má více jak sedmdesátiletou tradici v přípravě absolventů na výkon obchodně podnikatelských činností ve výrobních a obchodních podnicích, ve státní sféře a veřejné správě, v peněžnictví a dalších službách. Většina absolventů pokračuje ve vzdělávání na vysokých školách nebo vyšších odborných školách.
Škola nabízí vzdělávání ve dvou oborech vzdělání:

Obchodní akademie (63-41-M/02) připravuje odborné pracovníky pro výkon širokého spektra ekonomických, obchodně podnikatelských, administrativních a organizačních činností ve všech typech organizací a pro další vzdělávání na vyšších odborných a vysokých školách. Cílem vzdělávání je vybavit žáky obecně použitelnými kompetencemi nezbytnými pro profesní uplatnění a celoživotní učení. Škola své absolventy připravuje tak, aby se v praxi rychle orientovali a zapracovali, aby se postupně dále specializovali a pružně se přizpůsobovali změnám v obchodně podnikatelské praxi. Absolvent obchodní akademie získává složením maturitní zkoušky úplné střední odborné vzdělání, které mu umožňuje ucházet se o vzdělávání na vysoké škole a vytváří podmínky pro získání oprávnění k podnikatelské činnosti.

Ekonomické lyceum (78-42-M/02) připravuje žáky pro studium ekonomických, popř. právních i humanitních směrů na vysokých a vyšších odborných školách. Cílem studijního oboru je vybavit žáky takovými kompetencemi, které jim usnadní adaptaci na požadavky vysokoškolského studia a ekonomických disciplín. Představuje další vzdělávací cestu pro značnou část středoškolské populace, která má hlubší zájem o ekonomické obory, je více teoreticky orientovaná a směřuje k vyššímu než středoškolskému vzdělání.

V každém ročníku je otevřena jedna třída obchodní akademie a jedna třída ekonomického lycea, pouze ve školním roce 2024 / 2025 má ročník 3. třídy, tzn., 2. třídy oboru EL a 1 třídu oboru OA. Celkem tedy v devíti třídách studuje cca 265 žáků. Ve škole vyučuje 26 pedagogických pracovníků. Jedná se tedy o školu s menším počtem žáků i pedagogů, jejíž výhodou je domácí atmosféra a rodinné prostředí, v němž se téměř všichni navzájem znají.

Příznivé sociální klima ve škole je jedním z předpokladů úspěšné prevence rizikového chování. Snahou vedení školy i všech pracovníků je zajistit žákům bezpečné pracovní prostředí, klidnou

atmosféru bez stresu a obavy ze šikany, netolerance odlišností či xenofobie. Žáci mohou vznášet připomínky formou schránky důvěry či na studentských radách s ředitelem školy.

Projevy rizikového chování jsou u žáků naší školy ve srovnání s ostatními školami či učilišti poměrně málo časté, spíše ojedinělé. Jak vyplývá z anonymních anket pořádaných výchovnou poradkyní v prvních ročnících, pravidelně kouří jen velmi nízké procento žáků. Převážná většina žáků označuje svůj vztah k matce i otci jako velmi dobrý nebo většinou dobrý. I tento fakt – dobré rodinné zázemí - hraje významnou roli při předcházení, případně řešení problémů rizikového chování. Mnoho žáků v dotazníku uvádí aktivní trávení volného času při sportu či jiných koníčcích.

K nejčastěji projednávaným projevům rizikového chování na škole patří pozdní omlouvání absence, zvýšená absence žáků zejména vyšších ročníků, což s sebou nese zpravidla zhoršení studijního prospěchu. V případě neomluvené absence jsou přijímána výchovná opatření v souladu s Metodickým pokynem k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 780/2024-1 a v souladu se školním řádem, ve znění posledních předpisů.

Rizikovým prostorem ve škole by mohly být žákovské šatny v suterénu školy. Při odpovědném výkonu funkce hlavního i pomocného pedagogického dozoru během přestávek je však možné toto riziko výrazně eliminovat.

IV. Dlouhodobé cíle prevence rizikového chování a Sankční řád

Cíle ředitele školy:

- Věnovat pozornost optimalizaci sociálního a psychického prostředí školy, zvýšenou pozornost věnovat mládeži s problémovým vývojem a rizikovým chováním
- Podporovat vhodnými akcemi pro pedagogické pracovníky jejich informovanost o této problematice a vést je ke schopnosti pomoci
- Podporovat preventivní aktivity žáků v mimoškolní výchově
- Důsledně dbát na dodržování zákazu nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy a porušení tohoto zákazu považovat za hrubý přestupek proti školnímu řádu

Cíle školního metodika prevence:

- Metodicky vést pedagogické pracovníky školy, spolupracovat zejména s třídními učiteli při sledování vývoje sociálních vztahů mezi žáky a věnovat maximální pozornost všem signálům od dětí a rodičů, které by mohly vést k odhalení jakýchkoliv projevů rizikového chování či šikanování
- Podílet se na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalšího rizikového chování

- Spolupracovat s odborníky a konzultanty školského poradenského zařízení a odborem sociálně-právní ochrany dětí a mládeže
- Seznámit rodiče žáků prvních ročníků s úkoly výchovného poradenství, s Preventivním programem školy a Programem proti šikanování, nabídnout jim možnost pomoci a vzájemné spolupráce při řešení případných problémů

Cíle všech pedagogických pracovníků:

- Systematicky a nenásilně působit na žáky svými jednoznačnými postoji a vlastním osobním příkladem
- Podporovat vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu, občanskou, právní a etickou výchovu a formování správných postojů, hodnot a způsobů chování
- Věnovat náležitou pozornost zavádění výchovy ke zdravému způsobu života a její zásady aplikovat co nejvíce do celého života školy, zvyšovat odolnost mladistvých proto stresu, dlouhodobým frustracím a naučit je zvládat různé životní problémy a konflikty
- Věnovat pozornost rizikovým skupinám mládeže, zejména při podezření na zneužívání návykových látek a při projevech jiného rizikového chování (např. hráčství na automatech, šikanování, vandalismus, brutalita, rasismus, kriminalita, xenofobie apod.)
- Pokračovat v opatřeních ke snižování absence žáků a jejího řádného omlouvání

Veškeré informace týkající se práv a povinností žáků, zákonných zástupců dětí a nezletilých i zletilých žáků, sankce v případě porušení včetně výchovných opatření se vyskytující ve Školním řádu (odkaz viz níž).

V. Přehled institucí a odborníků spolupracujících v oblasti prevence rizikového chování

Základem úspěchu v prevenci rizikového chování žáků je spolupráce všech pedagogů, zejména třídních učitelů, s výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Neméně podstatná je i spolupráce s rodiči žáků. Ti jsou již při první společné schůzce při nástupu žáků do školy požádáni ředitelem školy i výchovnou poradkyní, aby v případě jakýchkoli problémů neváhali okamžitě kontaktovat školu.

Mimo školu probíhá nejčastěji spolupráce s následujícími lidmi a institucemi:

- ***PPP a SPC Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk, Husitská 12***
  - Mgr. Radka Roučová, vedoucí pracoviště PPP Šumperk – tel. 583 215 279, radka.roucova@ppp-sumperk.cz,
  - Mgr. Hana Prejdová, oblastní metodik prevence PPP Šumperk – tel. 583 215 279, hana.prejdova@ppp-sumperk.cz.

- ***Mgr. Hana Prejdová,*** psycholog a oblastní metodik prevence – tel. 583 215 279
  - přednášky pro žáky 1. ročníků zaměřené na vztahy ve třídě a šikanu, metodické vedení školního metodika prevence, informační služby, přednášky: Jak se učit na SŠ atd. Komplexní nabídka preventivních programů jak pro učitele, tak žáky i rodiče.

- ***Mgr. Ondřej Kupčík,*** psycholog – tel. 732 979 018
  - přednášky pro žáky 4. ročníků na téma zvládání stresu, psychohygiena, duševní rovnováha

- ***Policie ČR, oblastní oddělení Šumperk,*** *Havlíčkova 10, 787 90 Šumperk*
  npor. Bc. Miroslav Nečas, tel. 974 779 651, su.oo.sumperk.evidence@pcr.cz
  krpm.podatelna@policie.gov.cz
  - konzultace v případě závažnějších problémů žáků

- ***OSPOD Šumperk, Lautnerova 1***
  Mgr. Nikola Šebestová, vedoucí oddělení sociálně-právní ochrany dětí,
  Městský úřad Šumperk, tel. 583 388 907, *e-mail:* nikola.sebestova@sumperk.cz
  - výchovné problémy dětí a mládeže

  Více informací, včetně kontaktu na jednotlivé sociální pracovníky, naleznete na webových stránkách města Šumperk - Odbor sociálních věcí - Šumperk

  Mgr. Petr Vlach, tel. 583 388 908, petr.vlach@sumperk.cz¨
  - výchovné problémy dětí a mládeže

- **PONTIS Šumperk o.p.s., Gen. Svobody 2800/68**
  Bc. Bohdana Březinová, ředitelka, mobil 777 716 030, brezinova.bohdana@pontis.cz
  - PONTIS realizuje projekt "Služby sociální prevence v Olomouckém kraji"

  RACHOT - nízkoprahový klub pro děti a mládež, rachot@pontis.cz
  Ľubica Hanáková, vedoucí centra, mobil 778 087 717
  - pomáhá mládeži v obtížné životní situaci poskytováním informací, podpory a odborné pomoci a zajišťuje bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času

  K-CENTRUM – kontaktní a poradenské centrum, 17. listopadu 630/6, k-centrum@pontis.cz,
  Tomáš Brablc, vedoucí centra a sociální pracovník, mobil 774 716 020,

- **Krajský školský koordinátor prevence pro Olomoucký kraj**
  PhDr. Ladislav Spurný, 585 508 545, l.spurny@olkraj.cz
  - metodické vedení školního metodika prevence, informační služby

Linky telefonické krizové pomoci

- **Linka Bezpečí** Telefon: 116 111, E-mail: pomoc@linkabezpeci.cz
- **Linka Bezpečí – Rodičovská linka**
  Mobil: 606 021 021, E-mail: pomoc@rodicovskalinka.cz
- **Linka první psychické pomoci** Telefon: 116 123
- **Modrá linka** Mobil:731 197 477, 608 902 410
- **Linka pro rodinu a školu** Telefon: 116 000
- **Národní linka pro odvykání** Telefon: 800 350 000
- **Poradna pro rodinu Olomouckého kraje,** 731 447 451
- **Linka důvěry Dětského krizového centra**
  Telefon: 241 484 149, 777 715 215, E-mail: problem@ditekrize.cz
- **Linka důvěry Střed**
  Telefon: 775 223 311 a 568 443 311, E-mail: linkaduvery@stred.info
- **Projekt Parafilik** Telefon: 703 305 317
- **Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí** Telefon: 116 006
- **Linka důvěry dětí a mládeže Olomouc** Telefon: 585 414 600
- **Akutní všeobecná psychiatrická ambulance ve FN Olomouc** Telefon: 588 446 399
- **Tým duševního zdraví při SVP ŠPK** TDZ – dobravyhlidka.cz Telefon: 583 284 011

Seznam kontaktů (kliničtí psychologové, psychiatrie pro děti a dorost, dospělí)
PhDr. Dagmar Konečná, 737 106 922, psychologická ambulance (PAS), Zábřeh, Litovel
Mgr. Michaela Dorušáková, 776 627 702, klinický psycholog, Uničov
Mgr. MUDr. Eva Rozsívalová, 727 919 478, psychiatrie pro děti, Šumperk, Šternberk
MUDr. Pavla Zechová, 607 147 650, klinický psycholog pro děti a dorost, Zábřeh
PhDr. Svatopluk Morávek, klinický psycholog, 583 217 410, 775 932 381, Šumperk
PhDr. Marie Totínová, klinický psycholog, 583 311 320
PhDr. Kateřina Jurenková, psychologická ambulance, 737 837 298
Mgr et Mgr. Michaela Kořínková (Konvičná), psychologické poradenství, 774 528 398

Odkazy na webové stránky:

http://www.alkoholik.cz
http://www.drogy-info.cz
http://www.dokurte.cz
http://www.minimalizacesikany.cz
http://www.odrogach.cz
http://www.podaneruce.cu
http://www.sananim.cz
http://www.seznamsebezpecne.cz
Nepanikař – Web aplikace pro první pomoc při psychických potížích
O nás - Nevypusť duši
Safezóna

V Šumperku dne 1. 9. 2026

Zpracoval: Mgr. Vladimír Láník

InMgr. Ludmila Divišová
ředitelka školy